

Fotoskola

Text & bild: Martin Ekenstierna | Layout: Johan Wistrand

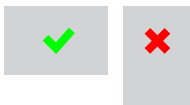
Nu när du har bakat en hel plåt med mästerverk och vill dela med dig av dina läckerheter, finns det en del saker att tänka på för att nå lika bra resultat med bilden som med bakverken.

Kamera Många tror att ju dyrare kamera och ju fler megapixlar en kamera har, ju bättre bilder tar den – FEL. En bra bild beror mer på fotografen än på kameran. I takt med att man blir en bättre fotograf kan man skaffa sig en mer avancerad kamera. Det viktigaste är att du lär dig använda din kamera. Lär dig vilka inställningar du kan göra och hur kameran beter sig i olika situationer.

Till just muffinsfoto behöver du kunna stänga av blixten, använda macroläge (närbildsfotografering) och använda självutlösare. Kan du sen själv ställa in bländare och slutartid är det ett plus men ingen nödvändighet.

Idé & komposition Hur presenterar man sina muffins på bästa sätt? Idéerna är nog lika många som bagare. Ett populärt sätt är att framhäva några av huvudingredienserna t ex blåbär, choklad, grönt te, pizzakrydda eller vad det nu är som gör dina muffins fantastiskt goda. Ett annat sätt är att visa muffinsen som en del i sitt sammanhang, dvs på fikabordet, i ugnen, på väg till munnen etc. Var inte rädd för att experimentera. Har du en digitalkamera kostar det ju inget att trycka på avtryckaren.

Att använda kamerans horisontalläge, dvs liggande bildformat och inte stående bildformat, är att föredra. Liggande bildformat används nämligen på sajten DagensMuffin.se

Fotografer pratar ofta om vinklar och komposition. En väntad vinkel (så att säga) är en muffins fotograferad på ett bord lite snett uppifrån med lite rekvisita (bordsduk, kaffekopp etc.) i närheten. En annorlunda komposition är kanske ett barn med ett brett leende som precis sätter tänderna i en nybakad muffins. Som sagt – EXPERIMENTERA.

Ljus Lite förenklat kan man säga att ju mer ljus som kan släppas in i kameran desto bättre blir förutsättningarna för en bra bild. Detta är en sanning med modifikation men stämmer ganska bra vid ren produktfotografering.

Ljus, forts. Om du väljer en lite mer klassisk idé (den väntade vinkeln – se ovan) bör du eftersträva att inte använda kamerans inbyggda blix. Detta ljus är hårt och skapar fula skuggor. Istället bör man använda fast ljus eller blixtljus som studsas mot ett tak eller en vägg. Det senare är svårt om du inte har en löstagbar blix som går att vinkla.

Fast ljus är enklare. Tänd all belysning i rummet. Fotografera på dagen eller utomhus (OBS! i skuggan) hjälper också.

Vill du belysa något speciellt, använd en skrivbordslampa eller någon annan lampa som ger bra ljus. Ficklampor tenderar att bli som blixarna, det blir skuggor.

Vill man prova blixten i alla fall kan man sätta ett tunt smörpapper framför blixten. Detta jämnar ut ljuset och sprider det på ett mjukare sätt.

Exponering När du är nöjd med ljuset och kamerans placering kommer vi till själva exponeringen. Alla som fotograferat har någon gång fått oskarpa bilder på grund av att motivet eller kameran rört sig – rörelseoskärpa. En stor bov till detta är att kameran inte får tillräckligt med ljus och måste kompensera detta genom att hålla slutaren (ridån) öppen en längre tid. Och eftersom vi precis stängt av blixten blir risken ännu större för rörelseoskärpa. För att undvika detta är ett stativ det bästa botemedlet.

Äger man inget stativ kan man använda en bönpåse (beenbag), helt enkelt en tygpåse fylld med bönor. Denna gör det enkelt att placera kameran stabilt.

Använd självutlösaren – denna är din bästa vän för att bli av med de skakningar som handen åstadkommer vid avtrycket. Ta många bilder, gärna med lite olika inställningar.

Efterbehandling Var som regel restriktiv med efterbehandlingen. Risken finns att man förstör bilden istället för att förbättra den. Är du osäker, låt de på sajten DagensMuffin.se efterbehandla bilden. Använder du Photoshop finns ett filter som heter »Oskarp mask«. Detta i lagom portion brukar ge en fin extra skärpa. »Auto nivåer« i samma program kan göra att bilden får bättre färger och balans.

1. Reflexskärm Reflektar ljuset från lampan. Kan ersättas med någon vit, gärna glansig yta. Frigolit eller lakan går också bra. Eller använd en lampa till.

2. Kompaktkamera Fujifilm F11, inte nyaste modellen, men klart kompetent kamera. Mer avancerat behövs inte.

3. Gorillapod Mycket användbart stativ, kan stå eller fästas runt grenar i alla möjliga vinklar. Vid slutartider under 1/60 sekund är stativ eller stöd nästan ett måste.

4. Sänglampa Sänglampa från IKEA, här med en 40W vanlig glödlampa. Böjlig hals gör den perfekt för ändamålet.

5. Skärbräda Så ni slipper se min hög med tidningar och min brödrost. Jag har använt både bakplåtar, röda A4-papper och rostfria braspannor som bakgrunder på mina muffinsbilder, titta noga.

Då ska vi se vad mina blåbär & limemuffins går för:

Steg 1 Efter lite experimenterande med olika vinklar bestämde jag mig för denna. Jag provade både med det stående och med det liggande bildformatet. Kameran är ganska nära motivet så macroläget (närbildsfotografering) är aktiverat. Bilden är tagen utan extra ljus, bara matbordslampan och blix. Inte helt lyckat...

Steg 2 Blixten avstängd. Bättre men inte helt bra. Ni ser reflexerna i min brödrost och bakgrunden är lite orolig.

Steg 3 Skärbrädan är på plats och extrabelysningen i form av sänglampan är tänd. Reflexskärmen gör att skuggsidan inte blir så mörk. Betydligt bättre med bara några enkla knep.

Nu gäller det bara att få skärpan rätt. I detta fall i framkanten på den närmsta muffinsen. Bilden är lite snålt skuren i vänstra kanten så att man inte ser koppens öra.

Steg 4 Om man vill kan man använda zoomen lite. Var dock försiktig och kapa inte för mycket av motivet i kanterna. Muffinsen är det viktiga att få med. Här har jag också valt att ställa in kameran på bländarprioritet (lite överkurs), dvs jag kan påverka vilken bländare kameran använder. Alla kameror har inte denna funktion.

Jag vill använda en stor bländare (f:2.8) eftersom det ger en suddigare bakgrund. Lägre bländartal, f:2.8, ger större ljusinsläpp och suddigare bakgrund än högre bländartal, f:4 t ex.

Steg 5 Här är den slutliga bilden. Liggande bildformat är att föredra eftersom det passar bäst som format på sajten DagensMuffin.se

Ljusen landar fint på främsta muffinsen och gör att den framträder mer i bilden. Notera att muggarna bakom varandra ger ett litet djup i bilden. Notera även skuggorna från fatet och muggarna. Kanske inte helt snyggt, men jag är ju bara glad amatör :-)